

TGM

Utgitt av Oslo grafiske fagforening
Nummer 3 • Oktober 2019 • 104. årgang

Frilansere og selvstendige

I ett år har organisasjonsarbeideren i Oslo grafiske fagforening, Carsten Østby Håkonsen, kartlagt og besøkt mange design- og reklamebyråer i Oslo og Akershus. Det er dessverre mye negativt som er avdekket, selv om det selvsagt er noe positivt. En sak vi jobber med for tiden viser tydelig viktigheten av å være organisert også i denne bransjen. Medlemmet har hatt ulovlige midlertidige kontrakter det siste året, vi krevde fast ansettelse, og det fikk hun. Dette har nå fått en smitteeffekt i bedriften, og flere har fått kontrakter som fast ansatt i 100 prosent stilling. Men overtidsbetalt får de fortsatt ikke.

Vi har satt oss som mål å øke bevisstheten rundt organisering i reklame/designbransjen i Oslo-området. Vi vil bygge videre på de enkeltmedlemmene vi har, og legge grunnlag for å opprette lokale klubber. Vi vil skape noen større arrangementer for å tiltrekke nye medlemmer. Det siste året har vi økt antall medlemmer i denne delen av bransjen, men det er stort sett enkeltmedlemmer i mange forskjellige bedrifter. Vi vet at lønnsnivå, overtidsarbeid, pensjon og medvirkning på arbeidsplassen er saker det er engasjement og frustrasjon rundt. Det er store forskjeller på hva man har i lønn på samme arbeidsplass. Ved å bli mer synlige og vise tydeligere at vi er til stede, mener vi det er fullt mulig å organisere mange, slik at det blir grunnlag for å opprette tariffavtaler.

I Oslo er det om lag 150 bedrifter innen reklame/design/kommunikasjon. Blant disse er organisasjonsgraden nær null, så potensialet er stort. Ved besøk og samtaler med ansatte har vi fått vite at det er store ulikheter blant bedriftene. Noen steder er det lav lønn, brudd på arbeidstidsbestemmelser, ingen kompensasjon for overtid og kun minimum av ferie og pensjon. Andre steder er det høy lønn og opp til sju uker ferie, men kun minimum av pensjon og ingen kompensasjon for overtidsarbeid. De ansatte gir uttrykk for at de trives med yrket og arbeidsoppgavene, men at arbeidsforholdene og betingelsene er for dårlige. Mange jobber som selvstendige næringsdrivende og er frilansere, selv om de aller helst vil være fast ansatt på lik linje med de andre i bedriften. Særlig er frykten for å organisere seg stor, fordi man er redd for represalier og å bli utstøtt fra bransjen.

Kjenner du noen innen bransjen som burde organisere seg, tips dem om oss og tips oss om dem!

Kristin Mulleng Sezer

INNHold Nr. 3 - 2019

Side

- 2: Leder
- 3: Litt av hvert
- 4-5: Rosastreiken, Foodora
- 6-7: Digitale plattformer er en kamparena
- 8: Grafisk Utdanningsfond
- 9: LO-advokatene
- 10-13: Utvikleren som designeren ønsker seg
- 14-15: Landstrykkerstevnet
- 16: Innovasjonspris
- 17: Generalstreiken i Hamburg 1791
- 18-19: Jubilanter
- 20: Halvårsmøtet

Forsiden: Gratulerer til leder og nestleder i Foodora-klubben Espen Utne Landgraff og Paul Olai-Olssen (t.h.). Foto: Kristin Mulleng Sezer

Litt av hvert

EU-minstelønn til besvær

EU kommer i slutten av januar 2020 til å komme med et forslag til en europeisk minstelønn, enten i form av et direktiv (lov) eller rekommandasjon (anbefaling). Saken er omstridt, siden den gjengse oppfatning er at EU ikke har rett til å gi regler om lønnsdannelse.

Tekst og illustrasjon: LO i Brussel

Det er særlig de nordiske landene som har problem med et forslag som innfører minstelønn, enten som lov, som i dag gjelder i 22 EU land, eller ved en tariffavtale i en eller annen form.

Det var den nye presidenten i Kommisjonen Ursula von der Leyen, som sa at hun ville komme med et forslag til regler i løpet av sine første 100 dager ved roret, fra 1. november.

Det kom overraskende på mange, inkludert generaldirektoratet, som skal fremme det konkrete forslaget. Det innrømmet generaldirektøren, Joost Korte, sist uke på et møte med arbeidslivets parter i Europa, også kalt *komiteen for sosial dialog*, hvor både LO og NHO møter.

Arbeidsgiverne var krystallklare på at de ikke vil ha noe slikt, ei heller drøfte det med den europeiske fagbevegelsen DEFS.

I fagbevegelsen er man splittet. Mange

organisasjoner ønsker et bindende direktiv som også skal inneholde at minstelønna må ligge på 60 prosent av en gjennomsnittslønn eller medianlønn.

De nordiske organisasjonene ønsker ikke noe bindende instrument, men kan kanskje akseptere en anbefaling som ikke binder opp partene i de nordiske landene.

Norge har sitt eget system. Deler av en tariffavtale kan allmenngjøres for en hel bransje, særlig minstelønssatsen og arbeidstid og en del andre bestemmelser. Island og Finland har ordninger der hele tariffavtalen er «allmenngjort» for alle.

Sverige og Danmark har ingen slike ordninger og ønsker det heller ikke. Der vil man inngå tariffavtaler for å få gjennomført den minstelønn som finnes i avtalen. De vil ikke ha noen overstyring fra EUs side som kan svekke den svenske eller danske modellen. Norsk LO ønsker heller ikke noe direktiv.

Der står spørsmålet og der har det egentlig stått i mer enn 30 år i Europa.

Den nordiske sosiale arbeidslivsmodellen skiller seg fra de lenger sør i Europa ikke minst fordi organisasjonsgraden er over 50 prosent og avtaledekningsgraden (hvor tariffavtaler gjelder) kan være opp mot 90 prosent.

Sør- og Øst-Europa ønsker et lovverk som tvinger fram en bedre minstelønn hjemme, siden de ikke får noe særlig fra arbeidsgivermotparten. I Norden stoler man på egne krefter og vil ikke ha politisk innblanding i hvordan lønna fastsettes.

Polaris Media kjøper Fædrelandsvennen

Polaris Media og Agderposten Medier kjøper Schibsted-avisene Fædrelandsvennen, Lindesnes Avis, Lister og Søgne og Songdalen Budstikke og etablerer det nye konsernet Polaris Media Agder. Polaris Media

går sammen med Agderposten Medier og etablerer et nytt mediekonsern på Sørlandet. Det nye konsernet etableres ved at Polaris Media kjøper Schibsteds mediehus og distribusjonsvirksomhet i Vest-Agder,

Fellesforbundets landsmøte 2019

Fellesforbundets åttende ordinære landsmøte starter 11. oktober, i Folkets hus i Oslo.

Landsmøtet er forbundets høyeste organ. Det bestemmer hva forbundet skal jobbe for, hvem som skal styre det og hvordan pengene skal brukes.

Da fristen for å sende inn forslag til landsmøtet var ute 3. mai kunne Fellesforbundets administrasjon på Lilletorget i Oslo konstatere at det totalt er kommet inn godt over tusen forslag fra avdelingene.

1.114 forslag var sendt inn fra 50 avdelinger i Fellesforbundet, avdelinger som representerer i overkant av 88 prosent av forbundets yrkesaktive medlemmer.

I tillegg er det kommet inn 50 forslag fra 12 transportarbeiderforeninger, som hadde frist en knapp uke før landsmøtet deres faktisk bestemte seg for å gå inn i Fellesforbundet og dermed delta på høstens landsmøte.

EØS og pensjon

Det vil bli en stor debatt om EØS og bemanningsbransjen på landsmøtet, den kommer bygningsmiljøene i forbundet til å sette sitt preg på.

Mange har sendt inn forslag om pensjon, og det er kanskje ikke så rart, ettersom det skulle ligge en utredning om ny AFP-avtale klar i desember 2018. Den utredningen lar vente på seg, og det er også stor usikkerhet i forhold til det nye slitertillegget.

Oslo grafiske fagforening stiller med følgende delegater til landsmøtet: Terje Fjellum, nestleder, Anne Rønningsbakk og Christian Bøhm fra Amedia og leder Kristin Mulleng Sezer som sitter i forbundsstyret.

som deretter slås sammen med Agderposten Medier. Schibsted eier 29 prosent av Polaris Media.

Endelig transaksjon er avhengig av godkjenning fra Konkurransetilsynet.

Fellesforbundet

Medlemsblad for Fellesforbundet avd. 850, Oslo grafiske fagforening, Utkom første gang i 1876.

Ansvarlig utgiver:
Kristin Mulleng Sezer

Når det gjelder gjenbruk av artikler og andre henvendelser vedrørende Tgm, ta kontakt med redaktøren.

KRISTIN MULLENG SEZER
Redaktør – kms@fellesforbundet.org

EVA-LILL BEKKEVAD
LO Media – eva.lill@lomedia.no

DARIJA SAPOZENKOVA-HAUGE
daluzija@gmail.com

CARSTEN ØSTBY HÅKONSEN
carsten.ostby.hakonson@fellesforbundet.org

HJEMMESIDE
www.ogf.no

FACEBOOK
www.facebook.com/oslografisk

TRYKK
Andvord Grafisk AS

Historisk viktig seier

Denne streiken har vært unik, med kjempemobilisering og oppmerksomhet hele veien i over en måned. Det nytter å kjempe, og det ble tariff-avtale til slutt!

Tekst og foto: Kristin Mulleng Sezer

Avtalen innebærer en lønnsøkning på 5.850 kroner i året, beregnet ut fra en heltidsstilling. I tillegg får sykkelbudene kompensasjon for å holde klær og utstyr på 14.600 kroner i året, også det regnet for en heltidsstilling. På toppen kommer et vintertillegg på cirka 2.500 kroner for et årsverk og en ansiennitetsstige som gir økt lønn etter antall år man har vært ansatt. Avtalen inneholder også AFP og er en bedriftsavtale mellom Fellesforbundet og Foodora Norway. Det betyr at avtalen vil omfatte alle de ansatte sykkelbudene i Foodora over hele landet.

Et gjennombrudd

– Et gjennombrudd i et moderne arbeidsliv, sier Fellesforbundets leder, Jørn Eggum. – Jeg gratulerer dem med å ha fått gjennomslag i kravet om tariffavtale. At Foodora signerte avtalen setter en helt ny og viktig standard i fremtidens arbeidsliv, fortsetter Eggum.

Denne arbeidskampen kommer til å gå

inn i både Norgeshistorien og den internasjonale arbeiderbevegelsens historie.

Det er det flere grunner til. De streikende har vært utrolige kreative, de har snudd et svakt utgangspunkt til en styrke. I ukesvis har bybildet i Oslo vært preget av de streikende, enten det er i form av deres gratis sykkelverksted på Youngstorget, fanemarkeringer, eller de daglige sykkel-aksjonene for å synliggjøre kravene. Dette er en ny måte å streike på som man tradisjonelt sett finner i miljø- og globaliseringsbevegelsen, ikke i fagbevegelsen. De streikende har fått god hjelp av og kunnet lene seg på den kompetansen Oslo Transportarbeiderforening, Fellesforbundet og LOs juridiske avdeling sitter på. Dette var spesielt viktig da ledelsen i Foodora forsøkte å undergrave streiken, i form av et eget bemanningsselskap.

Gratulerer! Nå er streiken over, og da er det bare å begynne å bruke appen igjen.

Dette kan være en god nyhet for våre medlemmer som jobber som frilansere eller er selvstendige næringsdrivende. Les mer om dette på side 6 og 7.

Utrolig hva denne herlige gjengen har fått til. De har stått på og kjempet seg frem til seier. De har fixa sykkelens din og laget mat til deg (bilde øverst til venstre). Det har vært holdt markering og de har syklet rundt i Oslo for å rope ut kravene sine. Alltid blide og positive!

På bildet nederst til venstre er det leder i LO i Oslo, Ingunn Gjerstad, som holder appell på Youngstorget.

Alle bildene på siden til høyre er tatt i forbindelse med markeringen foran riksmeklerens kontor. Den dagen skulle de inn og forhandle om tariffavtale, og det ble kronet med seier. Dette gir inspirasjon til andre og er banebrytende for arbeidere i plattformøkonomien.

Grafisk Utdanningsfond

En ny brosjyre fra Grafisk Utdanningsfond er ferdig. Den treffende tittelen er: Alle trenger et kurs!

Tekst: GU og Kristin Mulleng Sezer

Faglig oppdatering er viktig for deg og jobben din og sikrer arbeidsplassene. Den teknologiske utviklingen går i hurtigtogs-fart. Vi må alle ha faglig påfyll. Grafisk Utdanningsfond bidrar til å gjøre valget om kurs og etterutdanning lettere.

Hva er Grafisk Utdanningsfond?

Grafisk Utdanningsfond (GU) er en ordning som er tariffestet gjennom overenskomstene for Aviser, avistrykkerier og pakkerier, Trykkerier og grafiske bedrifter og Bokbindere.

GU er et spleiselag, der bedriften og de ansatte betaler inn. De ansatte med rettigheter i ordningen er registrert i GU og det er derfor viktig at bedrift, tillitsvalgt og den enkelte sørger for at opplysningene om hvem det betales inn for er korrekte.

Fondet er der for at de som arbeider i våre bedrifter skal utvikle kompetansen sin. Du må søke om støtte før du starter på et kurs eller en opplæring. Du sender søknad til sekretariatet så tidlig som mulig. Støtte som du har fått innvilget, blir utbetalt når du har gjennomført og sendt inn dokumentasjon. Dersom du går hos IGM sørger de for at du får GU-kursrabatt.

GU støtter kompetansetiltak som den enkelte ønsker å ta, men også tiltak som bedriften ønsker å gjennomføre for sine ansatte. Bedriftsinterne kurs gis støtte på lik linje med vanlige kurs.

GU har gode ordninger

- 50 prosent rabatt på kurs
- Støtte til reise og opphold
- Støtte til lønnsutgifter

Godkjente kurs og opplæringstiltak gis normalt 50 prosent støtte av kursutgiftene fra Grafisk Utdanningsfond. Må du reise til et annet sted for å ta et kurs kan du søke om støtte til reise og opphold. Er du borte fra produksjonen i 2 dager eller mer kan du søke støtte for lønn. Slik refusjon av lønnsutgifter/stipend, er på 750 kroner pr. dag.

Har du blitt arbeidsledig? Da kan du regne med å beholde rettighetene dine i GU inntil 12 måneder etter at du ble arbeidsledig.

Det kan gis studiestipend på 7 500 kroner per semester eller 15 000 per studieår.

Slik søker du

Det er en egen side på Fellesforbundets hjemmeside, der er det to steder man kan søke. For medlemmer: <https://www.fellesforbundet.no/om-fellesforbundet/grafisk/kurs-og-kompetanseheving/grafisk-stipendordning/> For bedrifter og medlemmer: <https://www.fellesforbundet.no/om-fellesforbundet/grafisk/kurs-og-kompetanseheving/grafisk-utdanningsfond/>

Ogfs egne medlemsfordeler

Det er viktig at du holder deg oppdatert, og vi har egne ordninger hos oss. Bruk dem!

- Dekke reduserte feriepengar

- En halvtimes gratis advokatbistand i private saker
- Støtteordning for etterlatte
- Økonomisk støtte ved arbeidsledighet
- Rentefritt lån om bedriften går konkurs
- Et faglig nettverk

Støtte til kurs/studier

- Inntil 6.000 kroner i støtte til kurs/studier fra Grafisk stipendordning
- Inntil 5.000 kroner i støtte til kurs/studier fra Oslo grafiske fagforening
- I tillegg kan du søke støtte fra LOs utdanningsfond
- Halv pris på kurs hos IGM hvis det er tariffavtale på din arbeidsplass
- Gratis faglig/politiske kurs i Fellesforbundet – Lær om dine rettigheter!

LO-advokatene

Viktig lovutvalg – tvilsom sammensetning

Regjeringen har nedsatt et lovutvalg som skal se på behovet for endringer på arbeidsrettens område.

Endringsutvalget må ta stilling til en rekke vurderinger med store politiske interesse-motsetninger, uten at dette gjenspeiles i utvalgets sammensetning. Med den sammensetning utvalget har fått, er det fare for at politiske vurderinger og interesse-motsetninger ikke vil komme tydelig frem, men kamoufleres gjennom juridisk argumentasjon, hevder Atle Sønsteli Johansen, leder av LO juridisk, i dette innlegget:

23. august 2019 satte regjeringen ned et partssammensatt utvalg som skal vurdere rammeverket for tilknytning og virksomhetsorganisering i arbeidslivet.

– Arbeidslivet står overfor store endringer, blant annet vil teknologiutvikling, klimautfordringer og globalisering påvirke arbeidsplassene våre framover. Arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie sier lovendringene kan handle om hvordan virksomheter organiserer seg,

hvilken tilknytning det er mellom de som tilbyr og de som utfører arbeid, og rettigheter og plikter i arbeidslivet.

Lovutvalget har fått et særdeles vidt mandat og skal se på behovet for lovendringer blant annet når det gjelder innholdet av arbeidstakerbegrepet (Aleris-saken mv), virksomhetsbegrepet og arbeidsgiver ansvaret (Norwegian-saken mv). Hvordan reglene på disse og andre områder bør utformes i fremtiden er utvilsomt viktige spørsmål.

Fagpersoners kompetanse

Det er nødvendig for utvalget å beskrive hvordan reglene er å forstå, for uten kunnskap om lovreglene er det ikke mulig å vurdere hvordan reglene bør være, og hvilke politiske endringer som bør gjøres. Mange organisasjoner har også spilt inn jurister som sine medlemmer i utvalget, og i tillegg består utvalget av økonomer og andre fagpersoner.

Når oppgaven til «endringsutvalget» ikke bare er å beskrive jussen, men å vurdere behovet for politiske endringer, er det overraskende at utvalget ikke består av flere

personer som har markert seg med politiske standpunkter om arbeidslivsreguleringen. Et hederlig unntak er utvalgsleder, Jan Fougner. Fougner har i ulike sammenhenger tatt klare, og til dels kontroversielle standpunkt, i favør av arbeidsgiversiden. Av de øvrige medlemmer er det kun LOs representant, Trude Tinnlund, som har vært synlig i debatten om hvordan fremtidens arbeidsliv bør utformes.

Interesse-motsetninger bør ikke gattes over

Med den sammensetning «endringsutvalget» har fått, er det en viss fare for at arbeidet kan utvikle seg til en «hjemme alene-fest», med diskusjoner uten politisk tilstedeværelse eller forankring. Dette er likevel å foretrekke hvis alternativet er at politiske vurderinger og interesse-motsetninger gattes over og at begrunnelsene ikles juridisk drakt.

Artikkelen er forkortet (red. anm.)

For deg som er interessert i arbeidsrett, følg LO-advokatene på Facebook.

Ny forvaltningslov på høring

Forvaltningsloven fra 1967 er moden for revisjon. Det er et mål at ny forvaltningslov skal skrives på et språk som gjør loven enklere å sette seg inn i og enklere å bruke for så vel forvaltningen som publikum.

For advokater er det viktig å merke seg forslaget om å oppheve retten til å få dekket saksomkostninger dersom en klage fører frem. Dette kan få store negative konsekvenser også for LOs medlemmer.

Justis- og beredskapsdepartementet har kommet med forslag til ny forvaltningslov.

Forvaltningsloven har bestemmelser om saksbehandlingen i offentlig forvaltning og regulerer rettigheter som borgerne har i slike saker. Dette er altså en lov som har svært stor betydning for mange.

Loven skal gjelde for alle forvaltningsorganer i staten, fylkeskommunene og kommunene. Videre skal private eller offentlige virksomheter som er organisert utenfor forvaltningsapparatet være omfattet av loven når de utøver offentlig myndighet.

Reglene om klagebehandling videreføres i stor grad, men forslaget fremhever viktigheten av at klageinstansen har en organisatorisk plassering som gir den tilstrekkelig distanse til underinstansen.

Dette skal sikre at klagebehandlingen er uavhengig, slik at det blir en reell to-instansbehandling av en sak.

Kravet til begrunnelse for enkeltvedtak er skjerpet i lovforslaget.

Sakskostnader vil ikke lenger bli dekket

Det er videre fremmet forslag om å oppheve retten til å få dekket sakskostnader i forvaltningssaker dersom en klage fører frem. Endringen kan få store negative konsekvenser for LOs medlemmer og andre parter som ikke selv har ressurser til å opplyse og argumentere egen sak uten juridisk bistand.

Artikkelen er forkortet (red. anm.)

UTGIVELSER 2019/2020:

Nr. 4: Frist 14. november. Trykk 25. november. Posten uke 49. 2020:

Nr. 1: Frist 12. mars. Trykk 23. mars. Posten uke 14. Nr. 2: Frist 28. mai. Trykk 8. juni. Posten uke 25.

Utvikleren som designeren ønsker seg

Den gode utvikler kan faget sitt, er tydelig og er tilgjengelig når det trengs.

Jeg jobber med teknologer i det daglige og ønsker å dele erfaringer om hva UX og bedriften forventer av en god utvikler. I artikkelen kan du lese om hva er en kick-ass utvikler er i mine øyne – og hvordan kommer vi i mål sammen.

Tekst: Darija Sapozenkova-Hauge
Foto: Darija Sapozenkova-Hauge

Hva forventer en designer seg av en utvikler?

Jeg har spurt designfolk rundt omkring om hva kan en utvikler gjøre for å impo-

Darija er sjefskonsulent og teamleder i Ciber Experis.

Blog: blog.darijasart.com

nere en designer. Svarene jeg fikk var blant annet at utvikler bør: «Komme med sine ideer og tilbakemeldinger», «Bli med på brukertest», «Være i kontinuerlig dialog og tettere samarbeid», «Spørre hvis man lurer på noe», «Være med på å definere kravspesifikasjonen». Den røde tråden her er kommunikasjon. Vi vil ha mer dialog med utviklerne.

I mine øyne er de tre tingene som en utvikler imponerer meg med (i tillegg til forventet kunnskap i faget sitt) at:

- Jeg kan få rask avklaring
- Utvikler tar initiativ til dialog
- Dialogen er tidlig og tydelig

«Jeg er veldig fan av at utviklere kommer med innspill til design».

Martin G, designer, Gjensidige

Raske avklaringer om forslag fra designer

– For å velge riktig hypotese, trenger en å se på spørsmålet fra flere perspektiver: forretningsmessig, menneskelig, teknologisk og noen ganger, intern-politisk. Teknologiske muligheter avklarer jeg med utviklere. Jeg beskriver eller viser noen alternativer til en utvikler og spør hva han/hun synes. «A eller B?» Noen ganger er forslag A enklere å utvikle enn B, noen ganger er det ikke så lett å si, og noen ganger er det ingen betydelig forskjell i utviklingstiden. I det siste tilfellet blir ikke utviklingstidene del av kabalen når jeg skal komme med anbefaling til bedriften.

– Ofte har jeg et konkret og kort spørsmål som starter med «Er det mulig...?» Det er enkelt når jeg får svar enten «ingen problem» eller et klart «nei». Noen ganger får jeg svaret «Jeg må undersøke litt til».

Når utvikler tar kontakt

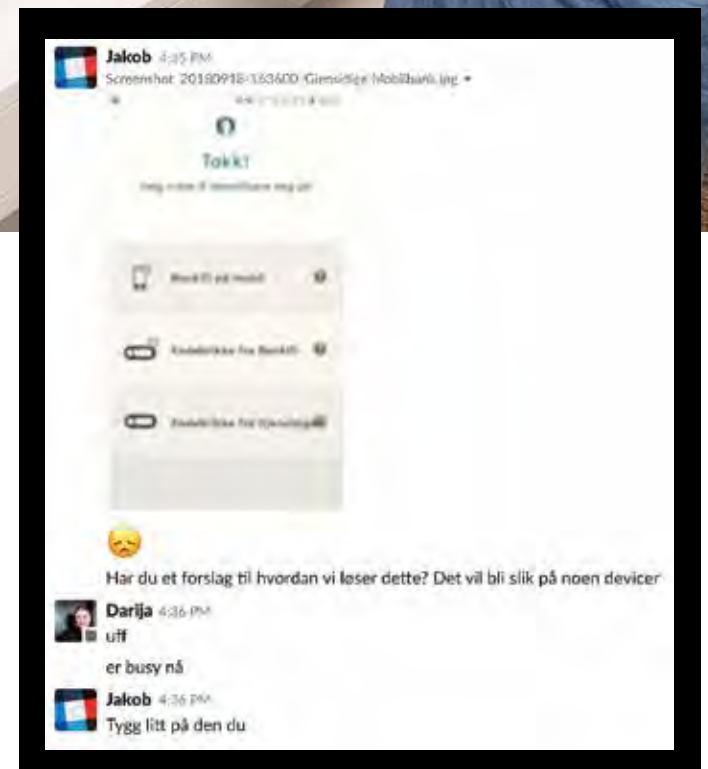
Den mest sannsynlige grunnen at en utvikler tar kontakt er QA (quality assurance). Han/hun har begynt å jobbe med en sak og har noen spørsmål. Det kan være mangel på spesifikasjoner som «Er det slik det skal fungere?», «Hva skal skje når man trykker her?», «Hva skal lenken hete?».

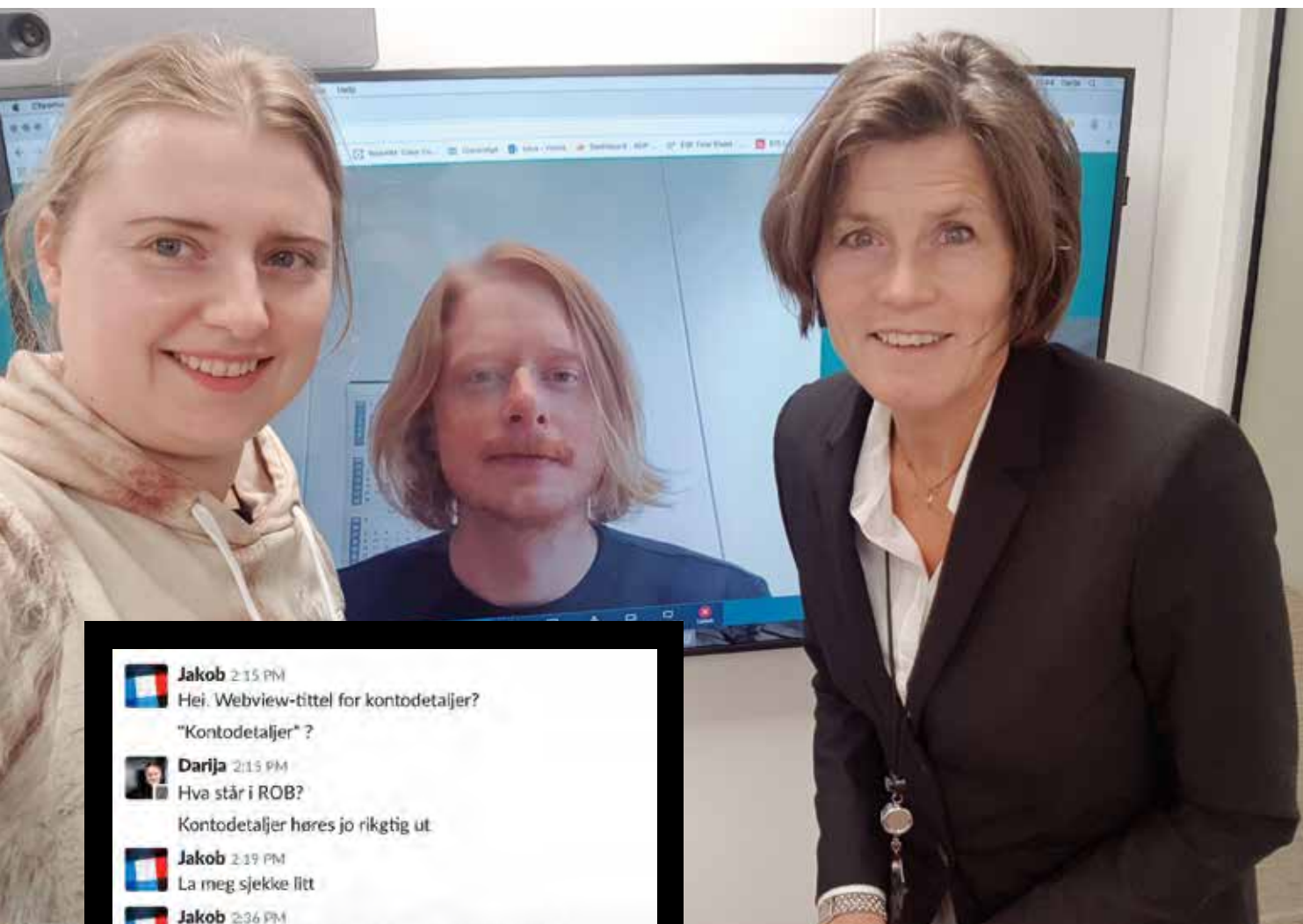
Darija viser ideer til utviklere for å avklarer hva det er mulig å gjennomføre, og hvordan.

Screenshot fra samtalen på Slack. Jeg lurer på om det er mulig å ha et nivå til i submeny.

Screenshot fra samtalen på Slack. Utvikler viser at tekst på siste linje tar alt for mye plass på minst størrelse av device som vår native app støtter. Problemet var løst ved å gjøre paddingen og ikoner litt mindre.

Screenshot fra samtalen på Slack. Utvikler tar kontakt og foreslår teksten som mangler i web-view header. Sjekker noe og følger opp. Saken blir løst.

«Programmerere har ofte de beste ideene til tekniske muligheter. For å vite om en ide er gjennomførbar er det ofte avgjørende at en programmerer tar initiativ til å lage en fungerende prototype».

Johannes Brodwall, programmerer, Sopra Steria

Det kan også være visuelle problemer som layout.

Og det er enda mer kult når en utvikler foreslår ny funksjonalitet.

Yurii P, iOS utvikler hos EVRY har foreslått ny funksjonalitet. Ideen falt i smak og Yurii har utviklet en prototype som demonstrere basis-funksjoner. Dette er imponerende og det synes.

Men det som også er veldig viktig er å ikke glemme når utvikler agerer ad-hoc. «Det har oppstått en feil her, kan du fikse

Vi er helt avhengige av dialog med utvikling for å prioritere riktige ting. For at vi kan sammen skape verdi så bør vi snakke sammen.

«Uansett hvilket fagområde man jobber med, er det viktig at man viser interesse for hverandres fagfelt. Nysgjerrighet, initiativ, våge å stille spørsmål – ofte og tidlig (unngå antagelser), tenke utenfor ditt eget fagfelt. Istedenfor å sitte med «design» og så «utvikling», bør man jobbe samtidig med alle deler av oppgaven. Ikke overleveringer, men diskusjoner og spørsmål.

Martin S., designer, Bekk

det ASAP?». Slik teknisk feil kalles en «bug» og kunden blir rimelig provosert når det oppstår. Her må man agere fort.

Diverse former for kontinuerlig dialog

Når en utvikler er «in the zone», hater han/hun å bli distraheret fra koding. De bør helst ikke bli forstyrret. Men vi på forretningssiden har behov for å avklare. Derfor trenger vi flere måter å samhandle på, avhengig av type problemstilling. Jeg har fast statusmøte med utvikling hver sprint. Min favoritt kanal for raske avklaringer er

Slack. Når vi skal løse litt større ting, er det best med møte eller workshop.

For å ha god kommunikasjon må vi snakke sammen ofte. For å få vellykket resultat må vi snakke sammen tidlig. For å få behagelig kommunikasjon må dialogen være tydelig. Et godt digital produkt oppstår gjennom et tverrfaglig team og engasjerte deltakere.

#soft-skills #kick-ass utvikler

Johannes Stendahl fra Luthgruppen AS.

Rolf Wesenberg fra Opplæringssenteret.

Niels Killi fra Fellesforbundet.

Landstrykkerstevne i Fredrikstad

Østfold Grafiske Trykkerklubb i samarbeid med Trykkernes Landssammenslutning inviterte nok en gang til Landstrykkerstevne i Fredrikstad. Lederen i Østfold Grafiske Trykkerklubb, Ivar Baardsen, tok på seg jobben og var i spissen som vertsklubb for tredje gang i løpet av 6 år.

*Tekst: Lars Svensson
Foto: Ivar Baardsen og
Kristin Mulleng Sezer*

Tjuefire påmeldte trykkere ønsket å tilbringe helga i «plankebyen» ved Glomma for faglig påfyll og kameratslig samvær.

Etter innsjekking på Scandic City Hotell beveget stevnedeltagerne seg ut i byen til Havnelageret for ølsmaking, dette var en fin opptakt til middag på City Bar og Spiseri og sosialt samvær senere på kvelden.

Lørdag morgen var det klart for den faglige delen av stevnet. Ivar Baardsen ønsket alle deltagerne velkommen til årets Landstrykkerstevne og erklærte stevnet

for åpnet. Jonn Gulbransen, leder i Trykkernes Landssammenslutning, fortalte at Bjørn Bakke, styremedlem i Trykkernes Landssammenslutning på 1970-tallet og tidligere leder av Oslo Grafiske Trykkerklubb, hadde gått bort. Han ble minnet med et minuts stillhet.

Antall offsetmaskiner går ned

Først ute av de tre foredragsholderne var Johannes Stendahl fra Luthgruppen AS.

Temaet var: «Fra en lang tradisjon inn i en ny tid». Teknologien går i bølger og hvordan skal trykkeriene overleve i fremtiden?

Vi kan se at arkbasert «toner teknologi» flater ut og Inkjet er på vei opp, digitale trykkpresser som ikke er tonerbasert.

Antallet offsetmaskiner går ned, og de trykkeriene som legger ned offset har en tendens til å slite med omsetningen, i motsetning til det, går det bedre for de som satser på en kombinasjon av offset, digitaltrykk og storformat. Lasertrykk i Danmark er en bedrift som utnytter det segmentet med blant annet å trykke jobber fra flere kunder på et innlegg i storformat.

Man må også finne nye forretningsområder, og emballasje er et av områdene som

er i vekst med god lønnsomhet for grafisk bransje. Av miljøhensyn er plast på vei ut og papir, papp og kartong tar over mer av markedet. Moltzau i Oslo og Trondhjems eskefabrikk har lyktes godt med å satse på emballasje.

Grafisk produksjonsteknikk

Neste foredragsholder var Rolf Wesenberg fra Opplæringssenteret for visuell kommunikasjon i Oslo.

Han åpnet med å fortelle at det nye faget Grafisk produksjonsteknikk, hadde fått sin første kandidat med bestått fagprøve. Og fagprøven besto av å produsere 10 eksemplarer av brosjyrer, plakater i storformat, etiketter og emballasje og pakke dette til distribusjon. Og videre sa han at det var registrert 12 nye lærlinger i det nye faget. Fem av dem er på Schibsted, i forbindelse med omskolering. Tre til fire nye kommer til i år. Noen nye i Rogaland og Trøndelag. Det er 31 løpende lærekontrakter på landsbasis. Merkur Grafisk har nå to lærlinger.

Emballasje er lagt inn i det nye faget.

Istedenfor trykte medier har Fagbokforlaget kommet med en ny app: (GPT-appen) «Grafisk produksjonsteknikk». Denne inneholder tekst sammen med ani-

merte eksempler og videoer av for eksempel diverse trykkmetoder ol. Det finnes også podkaster om trykkerfaget. Appen leies på abonnementsbasis på nettet.

Må påvirke læreplanene

Etter lunsj var det Niels Edvard Killi fra Fellesforbundet som hadde det avsluttende foredraget.

Han begynte med å fortelle at cirka ti prosent av alle arbeidsplasser blir borte hvert år, det er rundt 200.000 arbeidsplasser. Behovet for nye levedyktige arbeidsplasser er stort. Forbundet merker også nedgangen med færre betalende medlemmer.

Niels tok også opp opplæring og påpekte at tillitsvalgte sammen med bedriftsledelsen må påvirke læreplanene i større grad. Mediegrafikeres jobbmuligheter etter endt læretid er ikke god, og det som fins er stort sett dårlig betalte jobber. Bedrifter ansetter i stor grad mediegrafikere som ikke har tilknytning til den grafiske bransjen. Grafiske designere har nå også opprettet et eget nettsted hvor de tilbyr sine tjenester.

Transportarbeiderforbundet har blitt en del av Fellesforbundet og det jobbes for å opprette tariffavtale for frilansere i for-

bundet, lik den avtalen Handel og Kontor har i Danmark. Forbundet har begynt å se på denne muligheten, fordi det er lite faste ansettelser og mange blir selvstendige næringsdrivende.

Når det gjelder lønn og lønnsutvikling har lokale forhandlinger blitt vanskeligere, samtidig med at de lokale klubbene har blitt svakere. Medlemmene i Fellesforbundet, og spesielt i grafisk bransje, har hatt en reallønnsnedgang de siste årene.

Festmiddag og Skjærhalden

Senere om kvelden var det tid for den tradisjonelle festmiddagen for alle deltagerne.

Ivar Baardsen var toastmaster for kvelden og kunne meddele at Østfold Grafiske Trykkerklubb tok på seg oppgaven med å arrangere Landstrykkerstevnet i 2020 i Fredrikstad. Deretter ble det servert en treretters middag, og Jonn Gulbransen, Bjørn Slettevold, Svein Frode Kvam, Kristin Mulleng Sezer og Egil Løvstakken byttet på å ta ordet i løpet av kvelden.

Søndag morgen etter frokost var det avreise til Skjærhalden på Hvaler med buss som avslutning på trykkerstevnet, med lunsj i restaurant Losen som serverte en kjempagod fiskesuppe.

Årets innovatører i grafisk bransje

Trondheimbaserte Initio Medielab, Erik Tanche Nilssen (ETN) i Skien og litograf Bjarne Johnsen (Memosoft) i Sandefjord vant Innovasjonsprisen 2019 i Grafisk bransjeforening.

Tekst: Roger Stormo, AGI
Illustrasjon: InMemory 4.0

Prisen ble overrakt under årets landsmøte i Oslo i september. De tre samarbeidspartnerne har utviklet InMemory 4.0, en internettbasert trykksakportal for gravferdsbransjen. Et nisjeprodukt som etter kort tid har oppnådd en markedsandel på 30 prosent i Norge og Sverige.

Det var i alt tre nominerte kandidater til prisen: 07 Media as var nominert for sitt egenutviklede produkt mPublish, et system for å publisere innhold i flere kanaler, basert på én kilde. mPublish tar ut innhold i kanaler som nettsider, digitale bøker, eksport til InDesign, apper, bøker, blinde-skrift, auto genererte sider for korrektur og trykk etc. Kunder finner løsningen svært effektiv til publisering av produkter som tidsskrifter, rapporter kataloger og bøker.

Flisa Trykkeri AS ble nominert for sin sterke innovative virksomhet gjennom snart 20 år. Bedriften skiller seg ut med slagordet: «Itte akkurat urband». Flisa Trykkeri har markert seg som et annerledes

grafisk miljø. De ligger i front med hensyn til ny teknologi og organisasjonsstruktur.

InMemory 4.0

Den interaktive gravferdsportalen InMemory 4.0 har fått oppsiktsvekkende god mottagelse i markedet. Årsvolum i 2018 i Norge og Sverige omfatter 2,16 millioner programhefter til 24.000 begravelser, 55.000 unike minnebøker, 150.000 takkekort og 3.000 portretter i ramme. Et unikt konsept som gir betydelige oppdrag til grafiske bedrifter, og som har et potensial utover gravferdsbransjen.

Juryens leder, Henrik Bjørge Fardal fra Innovasjon Norge, sa under overrekkelsen at vinneren oppfyller alle kriteriene for prisen: De har utviklet et produkt og en tjeneste som gir verdiskapning for kunde og bedrift, viser innovativ bruk av teknologi og har åpnet for ny forretningsmodell eller marked.

Stolte

– Vi er utrolig stolte og glade! Det er stort for oss å bli kåret til årets innovatører i Grafisk bransjeforening. Innovasjonsprisen vil inspirere oss til å bruke de erfaringene vi har gjort med InMemory til å bidra ytterligere til å utvikle nye produkter og tjenester som vil styrke bransjen fremover, sier daglig leder Bjarne Bratteberg i Initio Medielab. Med seg i dette prosjektet har han selskapets utviklingssjef Sverre Farstad.

Bjarne Johnsen i MemoSoft AS, som

har vært pådriveren i prosjektet, uttrykte også at det var stas å motta en så gjev pris og at Innovasjon Norge og Skattefunn har vært en uvurderlig hjelp til å få satt idé og fremdrift i system.

Oppfinnsomhet

– Kreativitet og innovasjon er viktig for en konkurransedyktig grafisk industri i Norge. Vi har etablert prisen, som i år ble utdelt for første gang, for å stimulere til økt innovasjon. De innsendte bidragene fra bransjeforeningens medlemmer viser at det finnes mye kreativitet og innovasjon i mange bedrifter, og det er mer å hente. Vi ser at enkelte bedrifter har utviklet produkter som gjør det mulig å gå inn på nye markeder og opptre på arenaer som tradisjonelt ikke har vært betraktet som kundesegment for grafisk industri, sier bransjesjef Kari Rømcke i Grafisk bransjeforening/Norsk Industri og gratulerer de glade vinnerne.

Kontakt oss hvis det er noe du lurer på

Leder:
Kristin Mulleng Sezer
Mobil: 913 44 677
kms@fellesforbundet.org

Nestleder:
Terje Fjellum
Mobil: 916 74 227
terje.fjellum@fellesforbundet.org

Organisasjonsarbeider:
Carsten Østby Håkonsen
Mobil: 924 37 893
carsten.ostby.hakonsen@fellesforbundet.org

Sekretær:
Ingunn Berger
Telefon: 22 80 98 70
avd850@fellesforbundet.org

Fellesforbundet avd. 850, Oslo grafiske fagforening,
Sagveien 24, 0459 Oslo – Telefon: 22 80 98 70
E-post: avd850@fellesforbundet.org
www.fellesforbundet.no/avd.850

Generalstreiken i Hamburg 1791

Fra denne streiken finnes det et kobbertrykk fra 1791, som er det eldste bildet av en streik i Tyskland. Bildet viser de streikende svennene som går i prosjesjon midt på bildet. I bakgrunnen ser man soldater som har tatt oppstilling. I forgrunnen ser man byens befolkning. Under står dato for tildragelsen og alle de fagene som var med. Jeg liker å tenke at dette bildet er det svenneforeningene selv som har fått utført som et minne om den store kampen, for det er meget sympatisk innstilt til svennene. Dessverre er det ikke kjent hvem som har utført trykket eller hva det er brukt til.

I 1791 ble Hamburg åstedet for en av de største streikene av håndverkssvenner.

Tekst: Niels Edvard Killi

Hamburg var da en by med om lag 100.000 innbyggere. Det startet ganske trivielt med at en smedesvenn ble sagt opp av sin mester på grunn av en krangel om maten. På svennenes hærberge ble mesteren forsvart av noen svenner fra Sachsen, som i tillegg ikke ville underkaste seg hamburgersmedenes justis.

Senatet (Hamburgs bystyre) forsøkte å mekle, men det kom til håndgripeligheter på herberget mellom senatets utsendte og svennene. Da ble herberget besatt av soldater og svennene ble stilt overfor alternativet enten å underkaste seg og be

om nåde eller bli forvist fra byen. Svennene, de var om lag 70 stykker, forlot byen og tok inn på et vertshus i Altona som lå utenfor bygrensen. Da dette ble kjent blant de andre håndverkssvennene gikk de til solidaritetsstreik.

Svennene fra Altona

Om lag 7.000 svenner streiket og gikk under ordnede former i tog rundt i byen. Myndighetene ga etter og hadde gitt svennene fullt medhold, men da gikk svennene ett skritt for langt. De ville ikke bare vinne striden, men krevde også at det skulle være en festlig demonstrasjon når svennene fra Altona ble ønsket velkommen tilbake i byen.

Dette ville være å ydmyke byens myndigheter og det ville de ikke finne seg i. I tillegg hadde også andre arbeidere gått ut i streik, havnearbeiderne, sukkerarbeiderne og kattunarbeiderne (kattun er et slags bomullsstoff). Disse var om lag like mange som svennene. Disse gikk også i tog rundt i byen, men under langt mindre ordnede former. Til sammen var om lag 14.000 arbeidere i streik.

Stilt ovenfor en slik «revolusjon» i byen gikk myndighetene hardt til verks. De sendte militære inn i alle svenneherbergene og møtte kun motstand hos skrederne og skomakerne. I tumultene ble det skutt skarpt og to skomakersvenner ble drept og et antall såret.

Til tross for dette følte nok svennene at de langt på vei hadde vunnet, de to drepte ble gitt en ærefull begravelse og de sårede ble pleiet på byens bekostning. Selv de standhaftige svennene i Altona, som ikke ville underkaste seg myndighetene, ble gitt en rimelig behandling, selv om de ble bortvist fra byen.

Gratulerer!

Oslo Grafiske fagforening gratulerer sine jubilanter

50 år:

08.10. Steinar Soot, Flatbyveien 7A, 1930 AURSKOG
09.10. Ingunn Fjeld, Kirkeveien 38B, 1363 HØVIK
15.11. Yngve Aarøy, Lørdagsrudveien 16, 1472 FJELLHAMAR
10.12. Erik Ringstad, Liervegen 18, 2164 SKOGBYGDA
15.12. Pia Johansen, Østerliveien 29C, 1185 OSLO
29.12. Roman Alexander Brüning, Fougner Vei 22, 0571 OSLO

60 år

12.10. Jorunn Anita Bø, Blåkllokkev. 9, 1781 HALDEN
05.11. Jane Roberg, Spellmannsplassen 5, 2008 FJERDINGBY
22.11. Eivind Gulliksen, Øvre Rælingsvei 26 B, 2005 RÆLINGEN
25.11. Kirsten Vik, Persbråtan 8, 0770 OSLO
30.11. Helge Stephan Broz, Glads vei 25, 0489 OSLO
06.12. Bjørn Paulsen Lasse, Feltspatveien 20, 1454 FAGERSTRAND

70 år

03.10. Terje Larsen, Rustadgrenda 43, 0693 OSLO
18.10. Turid Torgersen, Dragonstien 16A, 1062 OSLO
22.10. Morten Lilleaas, Teisenveien 14B, 0664 OSLO
25.10. John Kåre Andresen, Bjørnebærstien 32, 1348 RYKKINN
25.10. Per Erik Martinsen, Borgenv. 6, 2004 LILLESTRØM
30.10. Hans-Erik Huseby, Hylliveien 47, 1820 SPYDEBERG

08.11. Bjørg Jorunn Kristiansen, Ravnkollbakken 57, 0971 OSLO
11.11. Jean Louis Adorsen, Smedsruv. 12 C, 1405 LANGHUS
23.11. Bjørn Arild Wold, Etterstadsletta 78, 0659 OSLO
26.11. Odd Ingvar Dalbakk, Lindebergvn. 21 A, 1069 OSLO
02.12. Pål Granli, Jupiterv. 23, 0489 OSLO
10.12. Inger Sofie Bånrud, Fiolv. 4 B, 2052 JESSHEIM
11.12. Espen Stenberg, Postboks 122, Røa, 0701 OSLO
15.12. Kjell Egil Aaberg, Jomfru Aaslevs vei 5, 1540 VESTBY
27.12. Konrad Klæbo Arnesen, Rasmussens gate 4, 3187 HORTEN
27.12. Dag Magne Kreppene Emil, Rognerudv. 20 A, 0681 OSLO
27.12. Grethe Synnøve Lotterud, Aurfaret 13, 1930 AURSKOG
29.12. Arild Schaug, Bergersletta 28, 1349 RYKKINN

75 år:

07.10. Bjørn-Erik Pedersen, Hellerudsvingen 9, 0684 OSLO
10.10. Hans-Dieter Wlasny, Skomakerbakken 9, 2070 RÅHOLT
16.10. Ørnulf Chr Brænden, Nordre Loreåsen 26, 3512 HØNEFOSS
16.10. Else Marie Pedersen, Mellombølgen 143, 1157 OSLO
27.10. Arne Christian Kreutz, Kåres vei 22 B, 1185 OSLO
30.10. Edvard Boye, Finstadrabben 170, 1475 FINSTADJORDET
20.11. Bjørn Erik Larsen, Chr Michelsens gt. 12, 0568 OSLO
05.11. Liv Thea Moe, Gamlehagen 1, 1151 OSLO

13.11. Morten Roger Olsen, Skogveien 13 A, 1410 KOLBOTN
14.11. Bjørn Ivar Ødegaard, Hovinveien 43 B, 0576 OSLO
12.11. Bjørn Kåre Pedersen, Gullstensgatan 20, Leilnr. 1.11, Se-54731 Gullspång, SVERIGE
30.11. Roger Bakken Olsen, Hagav. 2 J, 0980 OSLO
09.12. Anne Sidsel Reistad, Lørenvengen 36, 0585 OSLO
10.12. Roar Aaslund, Raukveien 1, 0680 OSLO
22.12. Olav Asbjørn Flåten, Asperudåsen 21, 1258 OSLO
24.12. Gretha Christoffersen, Hammerveien 40, 1870 ØRJE
26.12. Per-Arne Rom, Skigardv. 55, 0681 OSLO

80 år:

01.10. Stig Ragnar Olsen, Nuggerudv. 23 B, 1089 OSLO
12.10. Frank Tjølsten, Jordbærv. 99, 1161 OSLO
21.10. Leif-Kristian Thollesfoss, Juterudåsen 15 C, 1341 SLEPENDEN
23.10. Arnfinn Solheim, Kløverv. 27, 1475 FINSTADJORDET
28.10. Ole Evert Reian, Styrilia 4, 2080 EIDSVOLL
07.11. Per Henry Lund, Haganjordet 10, 1351 RUD
15.11. Kari Raaholt, Manesjen 3, 2050 JESSHEIM
20.11. Roar Edvin Pedersen, Sofienberggata 59 B, 0563 OSLO
24.11. Grete E Gangnes Myhre, Håvalds V 10 A, 1185 OSLO
23.12. Bjørn Andersen, Illergatan 5D, Se-67331 Charlottenberg, SVERIGE

28.12. Tore Verner Sørensen, Tokerudberget 1, 0986 OSLO

85 år

17.10. Bård Edgar Filbakk, Nygatan 17, Se-67132 Arvika, SVERIGE

21.11. Birgit Melbø, Gomag. 30, 6512 KRISTIANSUND N

30.11. Per Ørnulf Holm, Furuv. 13 B, 1356 BEKKESTUA

26.12. Nils Oddvar Enerly, Kjelsåsv. 102, 0491 OSLO

29.12. Jan Kåre Eilertsen, Sundveien 26, 3128 NØTTERØY

95 år

03.10. Frank Emil Kristoffersen, Plogv. 39, 0679 OSLO

Si ifra hvor du er!

Til alle medlemmer: Er du sikker på at vi har riktig mobiltelefonnummer, e-post adresse, adresse og arbeidssted registrert hos oss? Hvis ikke må du ta kontakt slik at vi har riktige opplysninger om deg. Det er spesielt viktig for at du får den informasjonen du skal og at innboforsikringen din skal gjelde.

Ungdomsgruppe

Vi trenger flere aktive medlemmer under 30 år i vår fagforening. Det er dere som er fremtiden, og skal bestemme hvordan den skal se ut. Hva er viktig for deg? Er du opptatt av at man skal ha det man har krav på i arbeidslivet, eller er det faget og jobben som opptar deg mest? Ta kontakt med oss!

Oslo grafiske fagforenings pensjonistforening

Møtedager 2019

Onsdager, kl. 12.00-14.00 i Oppsal samfunnshus, Vetlandsveien 99-101

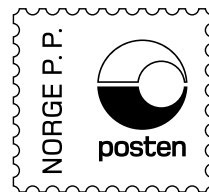
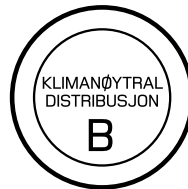
16. oktober
20. november

18. desember
(julemøte)

Alle er velkommen!
Styret i Ogfs pensjonistforening.

Her kan du treffe gamle kjente/kolleger og bli kjent med nye. Vi tar opp aktuelle saker og har f.eks. sang/musikk, kåserier og lotteri. Det arrangeres også dags- og lengre turer.

Fellesforbundet

Avdeling 850
Oslo grafiske fagforening

Halvårsmøte 2019

Oslo grafiske fagforening
avholder halvårsmøte torsdag
31. oktober klokken 17.00
i kjelleren i Sagveien 24.

Forslag til dagsorden:

1. Åpning
2. Konstituering
3. Muntlig beretning
4. Innkomne forslag
6. Valg av valgkomité

Forslagsfrist er
torsdag 17. oktober.

Det vil bli matservering.

Med hilsen
Styret i Oslo grafiske
fagforening

Påmelding innen fredag 25. oktober:
Telefon 22 80 98 70, eller avd850@fellesforbundet.org